

עודכן ב- 31/12/2006 04:12

מחניק, רעש ומסריח

מאת [צפריר רינת](#)

ברחובות רבים בתל אביב שבהם מצויים בתי מגורים, חשופים התושבים לעוצמת רעש מסוכנת - יותר מ-70 דציבלים. כך התברר ממיפוי של עוצמות הרעש ממקורות תחבורתיים ברחובות שונים בתל אביב שערכו הרשות לאיכות הסביבה של העירייה והמשרד להגנת הסביבה, ושהושלם באחרונה. חשיפה לרעש בעוצמות כאלה עלולה לגרום בין השאר לעלייה בלחץ הדם, לעייפות, לפגיעה בריכוז ולהפרעות שינה. יצוין שמרעש כזה סובלים לא רק דרי רחובות הידועים כצירי תחבורה מובהקים, אלא גם אלה המתגוררים ברחובות כמו אחד העם, פרישמן, יהודה המכבי ושד' נורדאו, אזורים של שכונות מגורים.

מפות הרעש החדשות אמורות להיות בעתיד כלי מעשי לשיפור המצב. על פי המשרד להגנת הסביבה, ישמשו הנתונים למתן הנחיות אקוסטיות (אמצעים לבידוד ומניעת רעש) לפרויקטים חדשים של בתים רבי קומות ועסקים, וגם כבסיס לגיבוש אמצעים להפחתת רעש, ובהם חיוב חברות אוטובוסים להפעיל כלי רכב הפועלים על פי תקן מחמיר של הפחתת רעש. אחת הבעיות בתחום זה בישראל היא שאוטובוסים מפעילים מיזוג אוויר והדבר מעלה את עוצמת הרעש. לכך עדיין לא נמצא פתרון מלא.

המשרד להגנת הסביבה פירסם החודש גם את סיכום נתוני איכות האוויר לשנת 2005. בשנה שעברה נרשמו בגוש דן 61 ימים של זיהום אוויר גבוה, נתון דומה לשנים קודמות, ובכל תחנות הניטור נרשמו חריגות מהרמה השנתית המומלצת של זיהום מחלקיקים זעירים. חלקיקים אלה, המורכבים מסוגים שונים של מזהמים, נחשבים לזיהום האוויר המסוכן ביותר לבריאות. הם פוגעים ישירות בכלי הדם ומערכת הנשימה, ויש עדויות לכך שהם פוגעים בעוברים.

בכל התחנות שבהן נמדד זיהום אוויר מתחבורה, היתה חריגה שנתית ברמות המזהם חנקן דו חמצני - הפוגע במערכת הנשימה ועשוי לגרום, בין השאר, לעלייה בתגובות של חולי אסטמה לחומרים אלרגנים. מגמת הזיהום החמור נמשכה גם השנה. בחודש שעבר נמדדו 27 חריגות מהתקן של מזהמים מהסוג תחמוצות חנקן בעמדת הניטור שבתחנת טיפת חלב בשדרות ירושלים ב'פו. ברחוב זה התבצעו עבודות סלילה שגרמו לעומסי תחבורה ברוב שעות היום.

על חומרת בעיית זיהום האוויר בגוש דן יכולה להעיד פנייה של המשרד להגנת הסביבה אל משרד החינוך בעניין עתידו של בית הספר התיכון הולץ, שבדרום תל אביב. מסביב לבית ספר זה מתוכננות עבודות הרחבת מחלף שתבצע חברת נתיבי איילון, ועומס התחבורה באזור צפוי לגדול. כבר כיום הוא עומד על 90 אלף כלי רכב ביממה.

מנהל מחוז תל אביב במשרד להגנת הסביבה, ברוך ובר, פנה למנהלת מחוז תל אביב במשרד החינוך והזהיר שבעקבות גידול התנועה באזור, זיהום האוויר בבית ספר צפוי להיות גבוה ב-400% מהתקן הסביבתי. ובר המליץ למשרד החינוך להעתיק את בית הספר למקום שבו רמת החשיפה של התלמידים לזיהום לא תהיה כה גבוהה. לדבריו, הפיתרונות הטכנולוגיים שהוצעו לצמצום החשיפה לזיהום האוויר אינם מספקים. על פי המשרד להגנת הסביבה, אמצעי סינון הזיהום שחברת נתיבי איילון הציעה להתקין בבית הספר, אינם מרחיקים מזהמים כמו תחמוצות חנקן וחלקיקים זעירים.

יושבת ראש הוועדה לאיכות הסביבה בעיריית תל אביב, מיטל להבי, אמרה שמערכת החינוך חייבת לדאוג לכך שתלמידי הולץ לא יהיו חשופים לסיכון בריאותי, וש אסור לאשר

את התוכניות להרחבת הפעילות התחבורתית עד שלא תימצא הדרך להעתיק את בית הספר ממקומו הנוכחי.

בעת הדיונים על תוכניות הבנייה במחלף, הציג המשרד להגנת הסביבה ממצאי כמה מחקרים שנערכו בעולם על השפעות בריאותיות של זיהום אוויר על ילדים. שני מחקרים הראו, שבקרב ילדים המתגוררים במרחק כמה מאות מטרים מכבישים סואנים עולה השכיחות של סוגי סרטן שונים, בהם לוקמיה. נמצא שאצל ילדים הגרים במקומות כאלה, רמת הבנזן בדם גבוהה ב-70% מזו שנרשמה בקבוצת הביקורת (הבנזן ידוע כחומר מסרטן, והוא גורם בעיקר ללוקמיה).

לאחרונה פירסם כתב העת "American Journal of Epidemiology" תוצאות של מחקר שווייצרי ארוך טווח, על ההשפעות של חשיפה לזיהום אוויר אצל בני אדם המתגוררים ליד רחובות ראשיים. מדובר על יותר מ-8,000 בני אדם, שאחריהם נערך מעקב בתחילת שנות התשעים וחודש עשר שנים מאוחר יותר. על פי מחקר זה, הסיכון לבעיות נשימה מסוגים שונים גדל אצל הקבוצה שנבדקה באחרונה בשיעור של 15%-34% אצל תושבים המתגוררים במרחק של עשרים מטרים מהרחוב הראשי ואינם מעשנים. גם מידת הסיכון של התקפי קוצר נשימה אצל המתגוררים בסמוך לרחוב ראשי גדלה בצורה משמעותית.

מול האיומים הבריאותיים של זיהום האוויר התחבורתי מציג המשרד להגנת הסביבה שורת צעדים, שיוכלו להביא להערכתו לשיפור של ממש. אחד מהם הוא חיוב של כלי רכב במשקל עד 3.5 טונות להתאים עצמם לדרישות תקן יורו 4, שמשמעותו הפחתת זיהום אוויר בעשרות אחוזים. כמו כן, הוכנס שיפור בדלק לתחבורה באמצעות הורדת תכולת הגופרית בו ותחנת הכוח רדינג עברה השנה לפעול באמצעות גז טבעי. צעד נוסף הנדרש הוא החלפה מואצת יותר של אוטובוסים ומשאיות מיושנים שפולטים חלק ניכר מזיהום האוויר בתחבורה. בתל אביב נסגר בשנה האחרונה השוק הסיטונאי, שאליו הגיעו משאיות רבות, מקצתן מדגם ישן. יהיה מעניין לראות מה ההשפעה שתהיה להתפתחות זו על איכות האוויר בעיר.

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון